

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației
1.3 Departamentul	Departamentul de Psihopedagogie speciala
1.4 Domeniul de studii	Științe ale Educației
1.5 Ciclul de studii	Ciclul I. Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Psihopedagogie specială – în limba română Psihopedagogie specială /profesor psihopedagogie specială

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Introducere în psihologia dezvoltării (Cod: PLR 1062)						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. PREDĂ VASILE LIVIU						
2.3 Titularul activităților de seminar	Asist. dr. David Carmen						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					22
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					11
Tutoriat					6
Examinări					4
Alte activități: ..Studii de caz					-
3.7 Total ore studiu individual	83				
3.8 Total ore pe semestru	125				
3.9 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Nu este cazul
4.2 de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Sală de curs dotată cu aparate de proiectare
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Materiale disponibile în format tipărit sau electronic pentru demonstrații puse la dispoziția studenților

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	• Cunoașterea, înțelegerea conceptelor, teoriilor și metodelor de bază ale domeniului și ale ariei de specializare; utilizarea lor adecvată în practica și în comunicarea profesională în cadrul muncii în echipa interdisciplinară. • Utilizarea cunoștințelor de bază pentru explicarea și interpretarea unor variate tipuri de concepte, teorii, metode de investigație, particularităților proceselor psihice ale copiilor și tinerilor, pe niveluri de vârstă, elaborarea unor proiecte educative din domeniul Psihologiei dezvoltării, asociate domeniului Psihopedagogie specială. • Aplicarea unor principii și metode de bază pentru rezolvarea de probleme/situații bine definite, tipice domeniului în condiții de asistență calificată de nuanță psihopedagogică și psihologica destinate copiilor și tinerilor, pe niveluri de vârstă.
Competențe transversale	• Analiza comparativă a principalelor modalități de diagnoză a dezvoltării psihice a copiilor și tinerilor, a principiilor de aplicare și utilizarea adecvată a acestora în evaluarea complexă psihologică și psihopedagogică. • Operaționalizarea conceptelor de bază utilizate în Psihologia dezvoltării în interrelație cu cele din Psihologia generală și din Psihologia socială. • Elaborarea și aplicarea adecvată a unor metode de consiliere psihopedagogică adaptate nevoilor copiilor și tinerilor, atât la nivel individual cât și la nivelul grupului. • Interpretarea factorilor psihologici ai reușitei școlare, a realității psihosociale de școlarizare a copiilor și de inserție socio-profesională a tinerilor prin aplicarea cunoștințelor fundamentale din domeniul Psihologiei dezvoltării, al psihopedagogiei speciale și al psihologiei sociale. • Identificarea celor mai adecvate metode și tehnici de colectare a datelor, de prelucrare statistică a acestora în vederea îmbunătățirii permanente a practicilor profesionale în domeniul educării copiilor și integrării socio-profesionale a tinerilor. • Evaluarea critică și constructivă a instrumentelor utilizate în realizarea cercetărilor psihopedagogice proprii, precum și a rezultatelor obținute în vederea ameliorării metodologiei cercetării și a practicii profesionale din domeniul educației copiilor și tinerilor. • Conștientizarea nevoii de formare continuă; utilizarea eficientă a resurselor și tehnicilor de învățare pentru dezvoltarea personală și profesională • Utilizarea platformelor de e-learning, a învățării de tip blended learning și a bazelor de date internaționale pentru dezvoltarea personală și profesională.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Cunoașterea de către studenți a legităților dezvoltării psihice a copiilor și tinerilor, a principalelor teorii referitoare la particularitățile bio-psiho-sociale ale copiilor și tinerilor în raport cu stadiile dezvoltării
7.2 Obiectivele specifice	• Cunoașterea rolului eredității și a mediului în dezvoltarea psihică a copiilor și tinerilor; • Analiza fazelor atașamentului și a indicilor comportamentali; • Analiza procesului de socializare a copiilor și tinerilor; • Cunoașterea specificului stadiilor de dezvoltare a inteligenței copiilor și tinerilor; • Cunoașterea particularităților bio-psiho-sociale la vârsta pubertății și adolescenței • Analiza dezvoltării judecăților morale la copii și tineri; • Analiza factorilor fundamentali – psihosociale și psihopedagogice - ai reușitei școlare a copiilor și tinerilor

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. FACTORI FUNDAMENTALI AI DEZVOLTĂRII PSIHICE	- Expunere interactiva. - Studii de caz.	Prezentari video
2. ATAȘAMENTUL	- Dezbateri	
3. PROCESUL DE SOCIALIZARE	- Problematizare - Metodele gândirii critice	
4. STADIILE DEZVOLTĂRII INTELECTUALE		
5. STADIUL INTELIGENȚEI SENZORIO-MOTORII (0-2 ani)		
6. DEZVOLTAREA INTELECTUALĂ LA VÂRSTA ANTEPREȘCOLARĂ, PREȘCOLARĂ ȘI ȘCOLARĂ MICĂ		
7. PSIHOLOGIA DIFERENȚIALĂ A DEZVOLTĂRII INTELIGENȚEI		
8. JOCUL – ACTIVITATE DE MANIFESTARE ȘI DEZVOLTARE A PERSONALITĂȚII ȘI EXPERIENȚEI COPILULUI		
9. ACHIZIȚIA ȘI DEZVOLTAREA LIMBAJULUI		
10. EVOLUȚIA LIMBAJULUI GRAFIC INFANTIL		
11. RELAȚIA DINTRE STILUL COGNITIV ȘI CAPACITATEA DE ÎNVĂȚARE. METACOGNITIA: STRUCTURA SI FUNCTIONARE IN ACTIVITATEA DE INVATARE		
12. ÎNVĂȚAREA PRIN REZOLVAREA DE PROBLEME LA VÂRSTA ȘCOLARĂ MARE		
13. DEZVOLTAREA JUDECĂȚILOR MORALE		
14. PREDICȚIA ȘI PROFILAXIA COMPORTAMENTULUI DELINCVENȚIAL ȘI A RECIDIVELOR. TOXICOMANIA ÎN CONTEXTUL COMPORTAMENTULUI DEVIANT.		

Bibliografie

- *** *Teorii ale limbajului, teorii ale învățării* (1988), Editura Politică, București.
- Benga, I. (1994)**, *Introducere în neurologia pediatrică*, Editura Dacia, Cluj-Napoca.
- Bideaud, J., Houde, O., Pedinelli, J-L. (1993)**, *L'homme en développement*, P.U.F., Paris.
- Bowlby, J. (1969)**, *Attachment and loss*(Vol.1), în "Attachment", Basic Books, New York
- Bowlby, J. (1973)**, *Attachment and loss* (vol. 2), *Separation, anxiety and danger*, Basic Books, New York.
- Camus, M. (1990)**, *Reconnaissance de l'autre et plaisir reciproque dans l'integration de la motricite*, în „Regarde, Jemeconstruis”, F.R.A.J.E.
- Chomsky, C.S. (1969)**, *The acquisition of syntax in children from five to ten*, Cambridge, MA: Massachusetts Institute of Technology (MIT) Press
- Chomsky, N. (1965)**, *Aspects of the Theory of Syntax*, MIT Press, Cambridge MA.

- Ciofu, C. (1989)**, *Interacțiunea părinți-copii*, Editura Științifică și Enciclopedică, București.
- Csikszentmihalyi, M., Larson, R. (1984)**, *Being adolescent: Conflict and growth in the teenage years*, Basic Books, New York
- Demetriou, A. (ed.) (1988)**, *The Neopagetian Theories of Cognitive Development: Toward an Integration*, North Holland.
- Du bébé à l'adolescent*. Paris, Arman Colin
- Dworetzky, J.P. (1990)**, *Introduction to Child Development*, Fourth Edition, West Publishing Company.
- Eysenck, H. (1983)**, *Révolution dans la théorie et la mesure de l'intelligence*, în "La Revue Canadienne de Psycho-education", nr. 2.
- Fisher, K.W. (1980)**, *A theory of cognitive development: The control and construction of hierarchies of skills*, în "Psychological Review", 87, 6, p. 477-531.
- Flavell, J.H., Beach, D., Chinsky, J. (1966)**, *Spontaneous verbal rehearsal in a memory task as a function of age*, *Child Development*, 37, pg.283-299
- Flavell, J.H., Speer, J.R., Green, F.L., August, D.L. (1981)**, *The development of comprehension monitoring and knowledge about communication*, *Monographs of the Society for Research in Child Development*, 46 (5, Serial No. 192)
- Flerina, E.A. (1976)**, *Jocul și jucăria*, E.D.P., București.
- Goustard-Malaurie, Rochas, D. (1984), *Aspects actuels de l'apprentissage de l'écriture chez l'enfant de cinq ans*, în "Neuropsychiatrie de l'Enfance".
- Guidetti, M., Tourrette, C. (1992)**, *Un outil original pour l'évaluation des compétences communicatives chez le jeune enfant: Les ESCS*, în "European Review of Applied Psychology", 42, 3, p. 185-191.
- Landy, F. (1986)**, *Psychology: the Science of People*, Prentice Hall, New York.
- Loehlin, J. (1989)**, *Partitioning environmental and genetic contributions to behavioral development*, în "American Psychologist", nr. 10.
- Lovinescu, A.V. (1979)**, *Jocuri-exercițiu pentru preșcolari*, E.D.P., București.
- Miclea, M. (1994)**, *Psihologie cognitivă*, Editura Gloria, Cluj-Napoca.
- Miclea, M., Mare, V., Radu, I. (1991)**, *Limbajul*, în I. Radu (coord), *Introducere în psihologia contemporană*, Editura Sincron, Cluj-Napoca.
- Muntean, A. (2009)**. *Psihologia dezvoltării umane*. Iasi, Polirom.
- Papalia, D., Olds, S. (1987)**, *Human Development*, New York, McGraw Hill Book Company.
- Piaget, J. (1965)**, *Psihologia inteligentei*, Bucuresti, Editura Științifică.
- Piaget, J., Inhelder, B. (1968)**, *Psihologia copilului*, Bucuresti, EDP.
- Radu, I. (coord.) (1991)**, *Introducere în psihologia contemporană*, Editura Sincron, Cluj-Napoca.
- Radu, I. (coord.) (1983)**, *Psihologia educației și dezvoltării*, Ed. Academiei, București.
- Reber, A.S. (1989)**, *Implicit learning and tacit knowledge*, *Journal of Experimental Psychology*, 118, p. 219-235.
- Rondal, J.A., Esperet, E. (1999 – sous la direction)**. *Manuel de psychologie de l'enfant*. Hayen, Mardaga.
- Schaffer, H. R. (2005)**. *Introducere în psihologia copilului*, Cluj-Napoca: Editura A.S.C.R..
- Schaffer, H.R., Emerson, P.E. (1964)**, *The development of social attachment in infancy*, *Monographs of the Society for Research in Child Development*, 39 (3 Serial No. 94)
- Șchiopu, U., Verza, E. (1995)**, *Psihologia vârștelor*, E.D.P., București.
- Seibert, J.M., Hagan, A.E., Mundy, P.C. (1982)**, *Assessing interactional competencies: The early social-communication scales*, în "Infant Mental Health Journal", 3, 4.
- Seibert, J.M., Hagan, A.E., Mundy, P.C. (1984)**, *Mental age and cognitive stage in young handicapped and at-risk children*, în "Intelligence", 8, 11, 29.
- Spitz, R. (1968)**, *De la naissance a la parole*, PUF, Paris
- Sroufe, G., Cooper, A., and DeHart, R. (1992)**. *Child development. It's nature and course*, New York: McGraw Hill, Inc..
- Steinberg, L. (1988)**, *Reciprocal relation between parent-child distance and pubertal maturation*, *Developmental Psychology*, 24 (1), pg. 122-128
- Sternberg, R. (1986)**, *Beyond Q.I. A Triarchic Theory of Human Intelligence*, Cambridge University, New York.

Tourrete, C., Guidetti, M. (2002). <i>Introduction à la psychologie du développement.</i> Wicks-Nelson, R., Israel, C.A. (1991), <i>Behavior Disorders of Childhood</i>, Prentice Hall, New Jersey. Winnicott, D.W. (1965), <i>L'enfant et sa famille</i>, Petitebibliothèque, Payot Zanden, V., Vander, J. (1978), <i>Human Development</i>, Ed. Alfred A. Knopf, New York.		
8.2 Seminar / laborator		
1. Factorii psihologici care influențează dezvoltarea. Teorii asupra dezvoltării. Interacțiunea ereditate- mediu.	Studii de caz. Dezbateri	
2. Metode de cercetare în psihologia dezvoltării.	Metoda exercitiului.	
3. Dezvoltarea prenatală.	Studii de caz. Dezbateri. Metoda exercitiului.	
4. Dezvoltarea sistemului nervos și dezvoltarea cognitivă.	Studii de caz. Dezbateri. Metoda exercitiului.	
5. Dezvoltarea socio- emoțională în primii trei ani de viață. Tipare de atașament și tipare de temperament.	Studii de caz	Utilizarea unor probe de evaluare psihopedagogică
6. Dezvoltarea intelectuală la vârsta antepreșcolară.	Expunere, exercițiu	Utilizarea unor probe de evaluare psihopedagogică Prezentare ppt, însoțită de mijloace audio-video
7. Evaluarea caracteristicilor de bază ale teoriilor curente asupra inteligenței.	Analiză de caz	
8. Dezvoltarea cognitivă din perspectiva noilor teorii.	Expunere, problematizare	
9. Analiza comportamentului în situații de joc.	Exercițiu	Utilizarea unor probe de evaluare psihopedagogică Prezentare ppt, însoțită de mijloace audio-video
10. Disputa Piaget-Vîgotsky cu privire la dezvoltarea limbajului. Abordarea interacțiunii sociale în dezvoltarea limbajului.	Dezbateri, exercițiu,	
11. Dezvoltarea abilităților de citit- scris.	Analiză de caz	Prezentarea produselor activității, preșcolar și școlar mic
12. Rolul metacogniției în învățarea matematicii și a deprinderilor de scris- citit.	Expunere Exercițiu	Fișe de lucru

13. Dezvoltarea socio- emoțională în adolescență.	Exercițiu, analiză, înregistrări video	Mijloace audio-video
14. Susținerea proiectelor de semestru	Metoda proiectului	
Bibliografie Butterworth, B. (2005). The Development of Arithmetical Abilities. In: <i>Journal of Child Psychology and Psychiatry</i>, 46: 1, pg: 3-18. Butterworth, B. (1999). <i>The Mathematical Brain</i>. Macmillan: London. Geist, E. (2009). Children are born Mathematicians – Supporting Mathematical Development, Birth to Age 8, Columbus: Merrill. Goswami, U. (2011). The Wiley- Blackwell Handbook of Childhood Cognitive Development, Wiley-Blackwell Publishing: Malden. McGuinness, D. (2005) Language Development and Learning to Read, MIT Press: Cambridge, MA. Papalia, D. E., Olds, S. W., Feldman, R.D. (2010). <i>Dezvoltarea umană</i>, București: Editura Trei. Schaffer, H. R. (2005). Introducere în psihologia copilului, Cluj-Napoca: Editura A.S.C.R.. Sroufe, G., Cooper, A., and DeHart, R. (1992). <i>Child development. It's nature and course</i>, New York: McGraw Hill, Inc.. Sroufe, L.A. (2010). Early relationships and the development of children, in Santa Clara County Infant-Family Early Childhood Mental Health Certificate Program 2010-2011, October Reading Page 40 Sroufe, L.A., Duggal, S., Weinfield, N., Carlson, E. (2000). Relationships, Development, and Psychopathology, in <i>Handbook of Developmental Psychopathology (2nd Ed..</i> Arnold J. Sameroff, Michael Lewis, and Suzanne M. Miller (Eds). Kluwer Academic/ Plenum Publishers: New York. Wagner, R.K., Torgesen, J.K.(1987). The nature of phonological processing and its causal role in the acquisition of reading skills. <i>Psychological Bulletin</i>, 101(2): 192- 212).		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității academice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile disciplinei Introducere în psihologia dezvoltării sunt în concordanță cu așteptările reprezentanților comunității epistemice (prin rigoarea științifică a conținuturilor selectate, pornind de la cercetări curente), dar și cu așteptările angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului, respectiv Ministerul Educației, prin asigurarea corespondenței cu tematica concursurilor naționale pentru ocuparea postului de profesor psihopedagog.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Demonstrează cunoașterea, înțelegerea conceptelor, teoriilor și metodelor de bază ale domeniului și ale ariei de specializare	Examen scris	80%
10.5 Seminar/laborator	Argumentarea opiniilor cu privire la tema de dezbatere Implicarea activă în realizarea exercițiilor sau a altor activități de seminar	Participare activă, proiecte	20 %
	Documentare adevată cu privire la una din	Metoda proiectului	

	dimensiunile dezvoltării, pentru un stadiu particular Sintetizarea informațiilor Accesibilizarea informațiilor și adaptarea la formatul impus (poster) Prezentarea cursivă, uzând de un vocabular de specialitate a proiectului Elaborarea listelor cu comportamente care reflectă un stadiu de dezvoltare a unei abilități (de ex., comunicarea orală la vârsta antepreșcolară)		
10.6 Standard minim de performanță			
Studentul va demonstra deținerea cunoștințelor și abilităților formate prin intermediul cursului și al seminarului, în proporție de 50%.			

Data completării

.....

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....